

Verslag van de vergadering van het Permanent Comité voor de Voedselketen en Diergezondheid, sectie pesticideresiduen gehouden op 26 en 27 november 2018 te Brussel

Datum: 26 en 27 november 2018
Commissie: A. Bitterhof e.a.
EFSA: H. Reich
Nederlandse Delegatie: H.A. van der Schee (NVWA)
D. Poelmans (NVWA)
A. Ton (Ctgb)
H. Rang (VWS, verslag)

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511VX Den Haag

T: 070 340 7911
www.rijksoverheid.nl

Dossierhouder
H. Rang
h.rang@minvws.nl
T: 070 340 7967

Ons kenmerk
Verslag SCoPAFF PR d.d. 18
en 19 september 2018

Secretariaat ROW
dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl

www.row-minvws.nl

Samenvatting

Op 26 en 27 november kwam de SCoPAFF pesticidenresiduen bijeen in Brussel. Het comité nam besluiten over nieuwe MRL's voor een aantal gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast discussieerde de vergadering aan de hand van Commissievoorstellen over nieuwe MRL's van een aantal andere middelen. Ook werd de voortgang op andere dossiers besproken, onder andere over de normstelling van chlooraat; bij een peiling hebben verschillende lidstaten aangegeven dat zij er toe neigen het voorstel van de Commissie te steunen, hoewel nog enkele punten nader overleg vergen. Tot slot werden de procedures besproken aan de hand waarvan (al dan niet) overgangspannen kunnen worden vastgesteld.

Algemeen

De ordening van de agendapunten is:

- A: Information and/or discussion
- B: Draft(s) presented for an opinion
- C: Draft(s) presented to discussion
- M: W.v.t.t.k.

Section A Information and/or discussion

A.01 WD pesticides in national control programmes (SANCO/12745/2013, Rev.10 (3))

Dit werkdocument gaat in op de gewasbeschermingsmiddelen die betrokken moeten worden bij het opstellen van nationale controleprogramma voor residuen van PPP's. Het werkdocument is op 12 oktober jl. in een deskundigenoverleg van lidstaten, Commissie, EFSA en labs besproken. Gemaakte opmerkingen zijn verwerkt. Tijdens deze vergadering worden nog enkele technische opmerkingen gemaakt. De vergadering neemt kennis van het document. Het zal nu op de website van de Europese Commissie gezet worden.

A.02 Art 12 of Regulation (EC) No 396/2005 procedures

1. Priorities under Art 12 – update table

EFSA geeft een toelichting op de stand van zaken, zowel voor de "interim procedure" (situaties waarin de gerapporteerde data moet worden aangevuld vanwege nieuwe of ingetrokken autorisaties) als voor de nieuwe procedure (die begint met een *call for data over authorised GAPS en residue trials*). De stand van zaken wordt, zoals afgesproken, ieder kwartaal opgenomen in een voortgangsrapportage, die wordt gepubliceerd op de website van EFSA.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

2. Confirmatory data Art 12 follow-up

Er zijn op dit moment zes stoffen waarvoor op basis van de *confirmatory data* nog een beslissing genomen moet worden: Dimethomorph (zwarte bessen en frambozen), Pendimethalin (cucurbitaceae), Picolinafen (spier, vet, lever en nier van rund, schaap en geit), Pyraclostrobin (tafeldruiven), Pyraflufen-ethyl (hop) en Teflubenzuron (producten van dierlijke oorsprong). De Commissie vraagt commentaar op haar voorstellen hierover voor 31 december a.s.

2a. Working Document 10235/2016 Confirmatory Data

Van het werkdocument over de evaluatie van “confirmatory data” (data die nodig is om de gegevens die blijkens voetnoten in Vo 396 hiaten vertonen, aan te vullen), staat nu versie 2 op de website van de EC (zie https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_mrl_guidelines_sanco-10235-2016.pdf).

Een voorstel voor een nieuwe versie op 23 oktober jl. is rondgestuurd. Frankrijk en Nederland hebben commentaar gegeven. De Commissie heeft het geleverde commentaar verwerkt en legt het resultaat aan de vergadering voor. Enige nadruk wordt gelegd op het feit dat meer dan marginale wijzigingen in de GAP betekent dat er sprake is van een nieuwe GAP, met alle dataveren van dien. Na enige discussie is gekozen voor een flexibele aanpak, waarbij ook minder kritische GAPs als confirmatory data kunnen dienen. Na een aantal laatste wijzigingen besluit de vergadering kennis te nemen van het document. Het zal als 10235/2016 (rev. 3) op de website van de EC gezet worden. De ingangsdatum van dit document is 1 maart 2019.

A.03 Feedback from legislation Committee (new substances under discussion)

De Commissie deelt mee dat er drie nieuwe actieve stoffen in behandeling zijn genomen. Op 12 december 2018 zal voor de aanvang van de SCoPAFF leg een technisch seminar gehouden worden over de herverdeling van taken als gevolg van de Brexit. De agenda en het voorstel van de Commissie voor herverdeling is rondgestuurd. De Commissie roept de lidstaten op het voorstel nogmaals te bekijken en bij problemen de Commissie hierover vooraf te informeren.

A.04 Specific substances

1. Propoxur

Naar aanleiding van een bevinding van propoxur in Duitsland in geïmporteerde producten en de constatering dat er geen goede toxicologische evaluatie kan plaatsvinden, merkt Duitsland op dat een evaluatie door EFSA gewenst is. De bevinding leidde tot een overschrijding van de ARfD die in Canada wordt gehanteerd (0,0005 mg/kg bw). EFSA kan nog niet antwoorden op het verzoek; het is nog niet te zeggen of zij kan beschikken over de gegevens die aan de Canadese risico-evaluatie ten grondslag hebben gelegen.

2. Chlormequat

De European Spices Association heeft data ingediend over de aanwezigheid van chlormequat in capsicum. Sinds de verlaging van de MRL vorig jaar worden regelmatig overschrijdingen aangetroffen in m.n. paprikapoeder. Circa 70% van het paprikapoeder komt uit China; kennelijk wordt de stof in China veel gebruikt. De oplossing ligt voor de hand: stoppen met het gebruik van de stof in China, maar een probleem hierbij is dat het seizoen al is begonnen en een snelle daling van het aantal bevindingen dus niet in de rede ligt. De Commissie vraagt lidstaten naar hun bevindingen t.a.v. chlormequat in capsicum/paprika's en vraagt gegevens hierover in te dienen (voor 31 december). Nederland merkt op dat het tot nu toe geen chlormequat heeft aangetroffen; als het niveau van de MRL een probleem is, moet er een importtolerantie aangevraagd worden.

3. Mandipropamid

Voor de artikel-10-aanvraag van deze stof in o.a. radijs en rode biet (RMS NL en VK) is een stop-the-clock ingesteld. EFSA gaf aan dat de genotoxiciteit van een bepaalde metaboliet in wortelgewassen niet kon worden uitgesloten. Inmiddels zijn toxdata ingeleverd die deze zorgen wegnemen. In het dossier is voor de risicobeoordeling van de metaboliet vervolgens gebruik gemaakt van het TTC-principe. EFSA was het echter niet eens met deze benadering. Voor de aangevraagde gebruiken is echter geconcludeerd dat de metabolieten niet in significante hoeveelheden aanwezig zijn en dat de TTC benadering niet gevolgd hoeft te worden. De beoordeling van deze aanvraag door EFSA kan worden afgerond.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

De vraag blijft echter welke rol het TTC-principe in de evaluatie kan betekenen, want deze aanpak komt ook terug in andere aanvragen. EFSA is van mening dat voor gebruiken in andere wortelgewassen (o.a. aardappel) de toxicologische eigenschappen van de metaboliet alsnog geadresseerd moeten worden. In het besluit tot verhoging van MRL's voor radijs en rode biet moet hierover duidelijkheid gegeven worden. De verhoging van de MRL's voor radijs en rode biet komt op de agenda van de vergadering van februari 2019.

4. Propyzamid

Eind vorige maand was de einddatum voor de aanvraag voor oliehoudende zaden. Bij de verlenging van de stof zijn echter datagaps aan het licht gekomen, daarom is er een stop-the-clock ingesteld voor deze aanvraag.

5. Tricyclazole/India

De MRL voor tricyclazole in basmatirijst is op 31 december jl. verlaagd van 1 mg/kg naar 0,01 mg/kg. De afgelopen tijd zijn er verschillende overschrijdingen van deze MRL in RASFF gemeld. In oktober 2018 heeft een Europese audit plaatsgevonden waarbij onder meer naar deze problematiek is gekeken. In veel gevallen zijn de instrumenten aanwezig om compliance met de nieuwe MRL te kunnen garanderen, maar in veel gevallen werken deze nog onvoldoende. EFSA is bezig met een toxicologische evaluatie voor een importtolerantie, maar hiervoor is een stop-the-clock ingesteld. Er is alle reden de controles op te voeren, mogelijk komt deze product/stof-combinatie ook in aanmerking voor opname in de lijst van Verordening 669/2009. Een lidstaat merkt op dat er al tien RASFF-meldingen zijn geweest en een vermelding op de 669-lijst daarom zeer voor de hand ligt. De Commissie wil echter het definitieve rapport van de audit afwachten, waarin ook de visie van India is vermeld. In ieder geval constateert de Commissie dat de aanpak van lidstaten om een overschrijding al dan niet via RASFF te melden uiteen loopt. Zij waardeert de discussie en zal zich beraden wat een vervolgaanpak kan zijn.

A.05 News from EFSA

1. Progress under Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005

De aanpak onder de interimprocedure van artikel 12 begint zijn einde te naderen; er zijn nog zes actieve stoffen van de lijst over. Van vier daarvan wordt de evaluatie in december afgerond; de afronding van de laatste twee (Tefluthrin en Clethodim) wordt in februari 2019 verwacht. Voor 33 stoffen is de nieuwe procedure voor art 12 van kracht; er zijn dit jaar inmiddels acht evaluaties afgerond; vijf andere volgen later dit jaar.

Lidstaten worden uitgenodigd om eventuele fouten in het overzicht te melden.

Bij dit agendapunt brengt een lidstaat de evaluatie van koper aan de orde, naar aanleiding van de hernieuwde goedkeuring van deze stof in het SCoPAFF-legislation. De Commissie bevestigt dat er wat moet gebeuren; de huidige MRL's zijn gebaseerd op de huidige toelating. Zij geeft aan dat zij zich hierover momenteel beraadt.

2. Progress under Article 10 of Regulation (EC) No 396/2005

Er zijn dit jaar 54 opinies afgerond; sinds september zijn dit er 18; aan de afronding van 22 opinies wordt nog gewerkt. Voor 54 stoffen geldt op dit moment een *stop-the-clock*. Dit aantal roept de vraag op of er bij de beoordeling van de volledigheid van het dossier aan het begin van de procedure niet kritischer gekeken kan worden.

3. Report on processing factors

EFSA meldt dat op 26 november een rapport over het toepassen van processing factors zal worden gepubliceerd. De doelstellingen van dit onderzoek, uitgevoerd in het kader van het project cumulatieve risicobeoordeling, zijn (1) het opstellen van een overzicht van representatieve procestechnieken die in die uit onderzoek naar voren komen, (2) het linken van deze technieken aan (groepen van) voedingsmiddelen in het EFSA *food classification and description system* (FoodEx2), en (3) het opzetten van een Europese database voor processing factors. Als resultaat van de derde doelstelling zijn voor 153 stoffen in totaal 5731 processing factors afgeleid.

De EC roept de lidstaten op om deze gegevens te gebruiken voor de risicobeoordeling. Aan de hand van de opgegeven processing factors zou mogelijk ook beoordeeld kunnen worden of bij verwerkte producten de oorspronkelijke grondstof aan de MRL voldeed. Het is echter nog de vraag deze data zich hiervoor ook lenen.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Een lidstaat vraagt hoe de ontwikkelde databank zal worden onderhouden. De Commissie geeft aan dat hierover nog geen afspraken zijn gemaakt. Zij stelt voor om dit en het hele EFSA-rapport de volgende vergadering nader te bespreken.

4. Technisch rapport over proportionaliteit

Het technische rapport over proportionaliteit van EFSA (bepaling in welke mate aanvullende data vereist worden) wordt op één belangrijk punt nog aangepast ("At least 50% of the minimum required number of trials conducted at the cGAP within the "+/-25% rule" should be conducted as confirmatory data" wordt aangepast tot "At least 50% of the minimum required number of trials conducted at the cGAP within the "+/-25% rule" may be requested on a case-by-case basis as confirmatory data". Daarnaast worden enkele redactionele aanpassingen doorgevoerd.

5. Primo 3.1

EFSA merkt op dat er een aantal verbeteringen in Primo zijn aangebracht; Primo 3.1 is nu de meest actuele versie. Een aantal consumptiedata is gecorrigeerd. EFSA wijst er op dat dit betekent dat het model in sommige gevallen iets kritischer resultaten zal opleveren. Ook is er een tool ingevoegd om MRL's naar Primo te converteren. Een technisch rapport over de aanpassingen volgt.

6. Reorganisatie EFSA (onderdeel gewasbeschermingsmiddelen)

EFSA geeft aan dat er een reorganisatie loopt waarbij het werk voor de gewasbeschermingsmiddelen in twee eenheden zal worden ondergebracht. Deze reorganisatie is nog niet volledig afgerond.

A.06 Discussion on possible follow up to the EFSA opinion on food for infants and young children

Zoals tijdens de vorige vergadering is besproken, geven aanbevelingen van EFSA aan dat de LOQ van 49 PPP's verlaagd zou moeten worden om de aanwezigheid van deze stoffen op voldoende laag niveau te kunnen vaststellen om ook in zuigelingen- en babyvoedsel voldoende gevoelig te zijn. Sommige lidstaten vragen zich af of dit probleem de te verwachten hoge kosten wel waard zijn: Het risico betreft chronische blootstellingsrisico's. Omdat het niet realistisch is dat in de stoffen vaak in hoeveelheden onder de LOQ aanwezig zijn, is van continue blootstelling hoe dan ook geen sprake. Verschillende andere lidstaten vragen wel aandacht voor dit probleem en willen prioriteit voor een aantal hiervan. Dit zou door de EURL's in 2019 in hun werkprogramma kunnen worden opgenomen. De Commissie nodigt de lidstaten uit hierover voor 4 januari 2019 hun mening te geven.

A.07 Transitional periods – follow up from September meeting

De Commissie licht het voorliggende document toe. Afhankelijk van de vraag of er mogelijke gezondheidsrisico's zijn worden bij intrekking van een toelating al dan niet in een overgangperiode voorzien. De commentaren van lidstaten op een eerdere versie zijn verwerkt. De discussie spitst zich toe op de gevallen waarbij het al dan niet toekennen van een overgangperiode verder moet worden bediscussieerd (paragraaf 4.2).

Nederland merkt, in combinatie met de discussie over de mogelijke intrekking van de goedkeuring van imazalil (zie C04) dat een beslissing om geen overgangperiode toe te kennen (c.q., zoals bij imazalil, om een toelating van een stof in te trekken en/of een MRL zeer te verlagen) wel erg zwaar is als er geen duidelijke aanwijzingen zijn dat een metaboliet genotoxisch is en hieruit de conclusie wordt getrokken dat de stof verdacht wordt van genotoxiciteit, met alle gevolgen van dien.

EFSA geeft een mondelinge beschrijving van de discussiepunten onder deze paragraaf, die een nuttige aanvulling vormt. Een lidstaat vraagt EFSA dit op papier te zetten. De Commissie werkt dit punt verder uit met een toelichting en zal het stuk voor de volgende vergadering weer agenderen.

A.08 Project on data collection dithiocarbamates

De Commissie merkt op dat inmiddels enkele lidstaten gehoor hebben gegeven aan de oproep om analysegegevens voor CS₂ (de stof die wordt bepaald als residu van dithiocarbamaten, maar die ook van nature aanwezig kan zijn) te leveren. Tijdens de vergadering zeggen nog enkele lidstaten toe resultaten in te zullen sturen. Nederland geeft aan dan het 40 uitslagen zal leveren, met daarnaast de resultaten van monitoring door de sector. EFSA geeft aan dat de analyse van de monitoringresultaten 2017 is vertraagd.

A.09 Screening tijdelijke MRL's

De Commissie wijst op de nieuwe tabel die zij heeft uitgebracht; het gaat nog om negen stoffen, in een variabel aantal gewassen. Nederland meldt dat de afhandeling van Flupyradifurone (een gecombineerde aanvraag voor *confirmatory data*, importtoleranties en een reguliere MRL-aanvraag) in een afrondende fase is; het betreffende dossier heeft inmiddels een imposante omvang.

A.10 International Matters

1. OECD

De discussie over een OECD-richtlijn voor residudefinitie is in volle gang; binnenkort is er weer een expertgroepmeeting. Inmiddels heeft ECPA (European Crop Protection) een *position paper* uitgebracht over de residudefinitie voor *dietary risk assessment*. Dit document is op 26 oktober 2018 in een overleg tussen de Commissie en de industrie besproken. De door de industrie gegeven presentatie is op CIRCABC gezet.

In deze presentatie komen de resulterende verschillen (in residudefinitie en in het benodigd aantal proeven) duidelijk naar voren. De Commissie nodigt alle lidstaten uit om commentaar kenbaar te maken op het ECPA-voorstel. EFSA verwacht het commentaar voor 31 december 2018.

2. Codex/JMPR

Voor een aantal stoffen is inmiddels een concern-form opgesteld omdat er voor deze stoffen een risico voor de gezondheid is (picoxystrobin, diflubenzuron, iprodion en buprofezin). Commentaar op deze documenten is verzameld en verwerkt; de documenten worden volgende week verzonden. De CCPR van april 2019 zal één dag korter zijn dan anders. De Commissie gaat kort langs alle elektronische werkgroepen en de daar gepubliceerde documenten die voor commentaar online staan en waarop nog gereageerd kan worden.

A.11 Notifications under Article 18(4) to Reg. (EC) No 396/2005

Niets te bespreken.

A.12 Designation of Member States for maximum residue levels (MRL) applications

Tsjechië heeft een aanvraag voor een importtolerantie voor pyridaben ontvangen. De Commissie vraagt of Nederland hiervoor RMS wil worden, gezien het feit dat Nederland ook de artikel-12-aanvraag van deze stof heeft behandeld. Nederland gaat hiermee akkoord.

A.13 State of play of evaluation of Reg. (EC) No 396/2005 and Reg. (EC) No 1107/2009

De Commissie geeft de stand van zaken. De rapporten van de contractant zijn binnen de Commissie besproken op 18 oktober jl. Ook is hierover een *staff working document* van de Commissie opgesteld; dit zal over twee weken beschikbaar komen. Dit document moet in de eerste maanden van 2019 uitmonden in een definitieve versie van het werkdocument. Daarnaast wordt politieke verantwoording door een mededeling aan de Raad en het Parlement voorbereid. Desgevraagd merkt de Commissie op dat het ontwerp-werkdocument nog geen concrete voorstellen voor aanpassingen bevat. Zij herhaalt dat het haar oogmerk is om de discussie af te ronden binnen het mandaat van de huidige Commissie en voor de verkiezingen van het EP.

A.14 Update on the technical guidelines for MRL setting

Omdat er geen overeenstemming bleek te kunnen worden bereikt over de werkwijze bij stoffen die vallen onder de cut-off criteria heeft de Commissie besloten de paragraaf hierover te schrappen. In plaats hiervan is de algemene procedure voor het aanvragen van importtoleranties beschreven. Verder zijn in het document op voorstel van verschillende lidstaten de nodige aanpassingen doorgevoerd. Het document wordt besproken; daarna neemt de vergadering er in zijn definitieve vorm formeel kennis van. Eén lidstaat merkt op dat zij niet kan instemmen met het feit dat overgangperiodes voor derde landen anders kunnen uitpakken dan voor lidstaten.

A.15 Feedback from Member States on the question on the number of trials for seed treatment

Dit punt is tijdens de vorige vergadering door Nederland aan de orde gesteld. Inmiddels hebben Nederland en Frankrijk hierover een discussiedocument opgesteld. De beschikbare informatie en wettelijke bepalingen hierover zijn hiervoor bij elkaar gezet. Het document voorziet in een voorstel voor het aantal proeven voor grote en voor kleine gewassen. De Commissie dankt de opstellers van het document en nodigt alle lidstaten uit hierop (voor 15 januari 2019) te reageren. Het zal dan voor de komende SCoPAFF weer geagendeerd worden.

Section B: Draft(s) presented for an opinion

B.01 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation (EU) No .../... amending Annexes II, III and IV to Regulation (EC) No 396/2005 of the European Parliament and of the Council as regards maximum residue levels for clothianidin, cycloxydim, epoxiconazole, flonicamid, haloxyfop, mandestrobin, mepiquat, Metschnikowia fructicola strain NRRL Y-27328 and prohexadione in or on certain products (Art. 10).

(SANTE/11195/2018)

Legal Basis: Regulation (EC) No 396/2005 - Article 14(1)(a)

Procedure: Regulatory procedure with scrutiny

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

B.02 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation (EU) No .../... amending Annexes II and III to Regulation (EC) No 396/2005 of the European Parliament and of the Council as regards maximum residue levels for azoxystrobin, bicyclopyrone, chlormequat, cyprodinil, difenoconazole, fenpropimorph, fenpyroximate, fluopyram, fosetyl, isoprothiolane, isopyrazam, oxamyl, prothioconazole, spinetoram, trifloxystrobin and triflumezopyrim in or on certain products (CXLs).

(SANTE/11196/2018)

Legal Basis: Regulation (EC) No 396/2005 - Article 14(1)(a)

Procedure: Regulatory procedure with scrutiny

Het voorstel wordt met 27 lidstaten voor en één onthouding (gekwalificeerde meerderheid) aangenomen. De onthouding is omdat de lidstaat van mening is dat er reden is de normstelling van fosetyl, waarop de CXL is gebaseerd aan een nadere studie te onderwerpen en dat opschorting van de beslissing daarom geïndiceerd zou zijn. Dit punt is onder M.02 nader besproken. De implementatie van de een hogere MRL van chloormequat voor tarwe en rogge, kan effect hebben op residugehalten in gekweekte paddenstoelen.

Section C: Draft(s) presented for discussion

C.01 Exchange of views of the Committee as regards maximum residue levels for bispyribac, denathonium benzoate, fenoxycarb, flurochloridone, quizalofop-P-ethyl, quizalofop-P-tefuryl, propaquizafop and tebufenozide (Art. 12)

(SANTE/10482/2018)

Legal Basis: Regulation (EC) No 396/2005 - Articles 14(1)(a) and 49(2)

Procedure: Regulatory procedure with scrutiny

De Commissie licht toe dat zij op commentaar van lidstaten aanpassingen heeft doorgevoerd in het concept dat de vorige vergadering werd besproken. De Commissie nodigt de lidstaten uit voor 13 december 2018 hun opmerkingen in te dienen.

C.02 Exchange of views of the Committee as regards maximum residue levels for 2,5-dichlorobenzoic acid methylester, mandipropamid, prochloraz and profoxydim in or on certain products (Art. 12)

(SANTE/10935/2018)

Legal Basis: Regulation (EC) No 396/2005 - Articles 14(1)(a) and 49(2)

Procedure: Regulatory procedure with scrutiny

De Commissie licht toe dat zij op commentaar van lidstaten aanpassingen heeft doorgevoerd in het concept dat de vorige vergadering werd besproken. De Commissie nodigt de lidstaten uit voor 7 december 2018 hun opmerkingen in te dienen.

C.03 Exchange of views of the Committee as regards maximum residue levels for chlorate

(SANTE/10684/2015)

De Commissie presenteert de nieuw toegezonden stukken. Behalve een tekst voor een verordening heeft de Commissie een document opgesteld dat ingaat op de meest gestelde vragen en opmerkingen.

Desgevraagd merkt de Commissie op dat het kiezen van de P90 als MRL weliswaar aansluit bij de gangbare praktijk, maar dat het kiezen van die grens voorbij zou gaan aan de inspanningen die de markt heeft gedaan om de gehalten te verlagen en dat gerealiseerd moet worden dat een verdere verlaging moeilijk zal zijn.

Zij verdedigt de stelling dat de monitoringgegevens representatief zijn; de monsters zijn gedurende een periode van enkele jaren in alle landen van de EU genomen.

Aandacht wordt gevraagd voor diverse producten die nog een pijnpunt vormen: kruiden, diepvriesproducten, voorgesneden groenten en zuivel. Een lidstaat meent dat er reden is een processing factor voor diepvriesproducten in te voeren, die rekening houdt met het feit dat het chloraatgehalte door het gebruik van water kan toenemen. De Commissie geeft aan dat processing factors alleen bedoeld zijn om rekening te houden met concentratie en verdunning, niet met een toename van concentraties door invloeden van buitenaf, zoals het gebruik van gechloreerd water. Verschillende lidstaten zetten vraagtekens bij de waarde van de gevonden gehalten. In hun ogen is de spreiding in de gehalten voor een belangrijk deel afkomstig van gebruikt water, van geografische spreiding en van het gebruik van chloor als biocide.

Eén lidstaat merkt op dat er een GAP zou moeten zijn voor het gebruik van chloor als biocide en dat de MRL's daarvan zouden moeten worden afgeleid. Nederland vult aan dat de Commissie heeft opgeroepen om bij de discussies over de Drinkwaterrichtlijn het toegelaten chloraatgehalte ter discussie te stellen, als de lidstaten van mening zijn dat dit een belangrijke reden is voor te hoge chloraatgehalten in producten en dat de Nederlandse delegatie daarom aan haar collega's heeft voorgesteld tegen de voorgestelde normen te stemmen. Het is een merkwaardige consequentie dat het gebruik van drinkwater bij de teelt of de verwerking van producten zou kunnen leiden tot het overschrijden van MRL's in deze producten. Dit geldt zeker voor landen waarbij chlorering van drinkwater gebruikelijk is en er een schaarste aan water is. De Commissie reageert door te zeggen bij de monitoringgegevens aantonen dat chloraat in drinkwater geen beletsel hoeft te zijn om aan de voorgestelde MRL's te voldoen.

Verschillende lidstaten menen dat de voorgestelde MRL voor melk, getuige cijfers van de zuivelindustrie, tot problemen zou kunnen leiden en roepen de Commissie op hierover met de industrie in overleg te treden. De Commissie merkt hierover op, dat er inderdaad een stakeholdersconsultatie is voorzien (medio januari). Bij een peiling blijken de meeste lidstaten nog geen definitief standpunt over de voorgestelde normen te hebben ingenomen.

Ondanks bezwaren van lidstaten dat de tijd voor discussie nog maar erg kort is, wil de Commissie in februari stemmen over dit voorstel. Dat is de enige mogelijkheid om het voorstel nog tijdens het mandaat van de zittende Commissie af te ronden. De Commissie zegt toe het uiteindelijke voorstel ruim op tijd te zullen verspreiden. Commentaar op het voorliggende voorstel wordt ingewacht voor 10 januari 2019.

C.04 Exchange of views of the Committee as regards maximum residue levels for imazalil.

(SANTE/11207/2018)

De Commissie licht de stand van zaken toe. Eerder was er een stop-the-clock vanwege *datagaps* t.a.v. een aantal metabolieten, inmiddels ligt er een negatieve opinie van EFSA. Enerzijds leidt *post harvest* toepassing van imazalil tot meetbare gehalten aan metaboliet R014821 ; anderzijds merkt EFSA op dat niet kan worden uitgesloten dat de deze metaboliet daarnaast genotoxische potentie heeft. Een lidstaat meent dat *post harvest* toepassingen van imazalil onmisbaar zijn. Nederland merkt op dat het intrekken van de CXL's van imazalil voor citrus en banaan een te zware maatregel is, aangezien er geen aanwijzingen zijn dat de metaboliet genotoxisch is; dit staat los van de juistheid van de beslissing om MRL's te verlagen voor o.a. aardappel en appel vanwege overschrijding van de toxicologische grenzen van de moederstof imazalil zelf.

De Commissie roept de lidstaten op aanvullende commentaar te leveren, voor 10 januari 2019.

C.05 Exchange of views of the Committee as regards maximum residue levels for glyphosate and trimethyl-sulfonium cation (Art. 12). (SANTE/10520/2018)

De Commissie merkt op dat er een brief van de producent is binnengekomen die er op wijst dat bepaalde informatie, waarvan werd verondersteld dat deze niet aanwezig is, wel voorhanden is. Duitsland bevestigt de beschikbaarheid van deze informatie.

De Commissie heeft daarom besloten op basis van de voorliggende opinie geen voorstel te formuleren; eerst moet een evaluatie van de aanvullende informatie plaatsvinden door de RMS, waarna EFSA kan bekijken of haar opinie aanpassing behoeft. Dit kost naar verwachting drie maanden. Aangevuld wordt dat deze discussie alleen gaat over uitgevoerde residuproeven; de uitkomst zal niet van invloed kunnen zijn op de voorgestelde MRL's.

C.06 Exchange of views concerning a coordinated multiannual control programme of the Union for 2020, 2021 and 2022 to ensure compliance with maximum residue levels of pesticides and to assess the consumer exposure to pesticide residues in and on food of plant and animal origin (Art. 12). (SANTE/11197/2018)

De Commissie licht het voorstel toe. Ten opzichte van voorgaande plannen zijn er enkele kleinere aanpassingen doorgevoerd, die worden toegelicht. Enkele stoffen worden afgevoerd, omdat die al drie jaar niet meer zijn gevonden. In andere gevallen worden juist stoffen toegevoegd of worden te onderzoeken matrices aangepast. De Commissie roept lidstaten op voor 13 december a.s. op het voorstel te reageren; stemming is voorzien in het SCoPAFF van februari 2019.

C.07 Exchange of views of the Committee as regards maximum residue levels for cyflufenamid, fenbuconazole, fluquinconazole, and tembotrione in or on certain products (Art. 12). (SANTE/11337/2018)

De Commissie licht de voorstellen toe. Lidstaten worden uitgenodigd te reageren voor 10 januari 2019.

C.08 Exchange of views of the Committee as regards maximum residue levels for myclobutanil, napropamide and sintofen in or on certain products (Art. 12). (SANTE/11371/2018)

Dit betreft slechts een vooraankondiging van het onderwerp; een voorstel is er nog niet.

Section M: wat verder ter tafel komt

M.01 WTO sanitaire en fytosanitaire (SPS) comité begin november 2018

Op verzoek van de Nederlandse delegatie heeft de Europese Commissie Marco Castellina van de afdeling Multilateral International Affairs van Santé uitgenodigd, die de procedures in WTO-verband bij (bezwaren tegen) technische maatregelen toelicht. De aanleiding van de vraag was het bericht dat India en Colombia tijdens de vergadering van het SPS-comité een STC (specific trade concern) hadden ingebracht tegen de EU. De formulering in het verslag van BZ luidde:

IND en COL traptten af met een nieuwe stc tegen de EU over maximum residugehalten (MRL's) voor buprofezin, diflubenzuron, ethoxysulfuron, ioxynil, molinate, picoxystrobin en tepraloxymid. Zij stelden dat de EU zich niet houdt aan afspraken omtrent MRL's in het SPS-akkoord (artikel 5.7) en de afspraken in CODEX en dat de EU deze levels in acht moet nemen: de levels moeten wetenschappelijk en op een risicoanalyse zijn gebaseerd. Zij brachten het belang voor rijst, druiven, graan en vooral bananen naar voren. 14 leden deelden deze zorgen, met name uit Zuid- en Midden Amerika. De EU reageerde dat het van groot belang is om de gezondheid voor consumenten te beschermen. De EU gaf aan van mening te zijn dat dit de laagst mogelijke levels zijn en verwacht de nieuwe MRL's eind juli 2019 in te voeren. De precieze datum wordt later door de EU gedeeld.

De Commissie legt de exacte procedure uit. De genomen maatregelen zijn genomen op basis van opinies van EFSA. Als de standpunten bekend zijn voordat een CXL wordt vastgesteld, maakt de EU een voorbehoud bij de vaststelling hiervan. Als de opinie op een ander moment komt en er reden is om MRL's aan te passen, wordt dat gedaan en wordt de maatregel via SPS genotificeerd.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

In het SPS-comité kunnen bezwaren van landen tegen genotificeerde maatregelen worden behandeld. In dit geval is het bezwaar ingediend door Colombia en India en is die gesteund door 14 andere landen. Een belangrijk argument is dat de handel (specifiek die van bananen uit Zuid- en Midden-Amerika zwaar getroffen wordt en dat handelsbelangen te weinig zouden zijn betrokken in de afwegingen.

Europese MRL's worden met enige regelmaat in het SPS-comité behandeld. In bepaalde gevallen worden de bezwaren niet door overleg weggenomen en moet er een geschillenbeslechtsingsprocedure opgestart worden. Het is onmiskenbaar dat de EU het recht heeft om maatregelen te nemen die de gezondheid beschermen, maar gevallen als deze tonen aan dat het van het grootste belang is om duidelijk te zijn over de procedure en de overwegingen die tot een bepaalde beslissing hebben geleid.

De vergadering neemt kennis van de toelichting van Castellina en concludeert dat het zinvol is om kennis te nemen van dit gedeelte van het internationale werk en de consequenties die beslissingen in WTO-verband kunnen hebben.

M.02 fosetyl

Het vaststellen van een toxicologische referentiewaarde voor fosetyl heeft ook consequenties voor de waarden voor fosfonzuur, omdat fosfonzuur ook een metaboliet van fosetyl is. De discussie hierover moet in de SCoPAFF legislation plaatsvinden, zodat er meer duidelijkheid is en op basis daarvan nieuwe MRL's kunnen worden vastgesteld.

M.03 lambda-cyhalothrin

Voor lambda-cyhalothrin zijn de CXL's geïmplementeerd; er is gebleken dat de CXL's voor zonnebloem en sojaboon niet zijn overgenomen. Uit de EFSA-opinie blijkt dat deze CXL's wel ondersteund worden met data; deze zouden dus kunnen worden toegevoegd. Een voorstel daartoe zal in februari 2019 worden behandeld.

M.04 voorstel niet-goedgekeurde stoffen

In februari komt een voorstel voor een verordening waarbij de toelating van een aantal stoffen verloopt en niet verlengd zal en voor een aantal stoffen die niet langer goedgekeurd worden. De MRL's voor deze stoffen zullen aangepast worden, het betreft ook enkele stoffen die wel een CXL hebben.

M.05 Metobromuron

In Duitsland geldt er een voorlopige nationale toelating voor deze stof in veldsla met een nationale MRL; hiervoor geldt de voorwaarde dat behandelde producten alleen nationaal worden verhandeld mogen worden. De stof wordt door Frankrijk als RMS behandeld. Er is *confirmatory data* gevraagd; na verwachting is de review binnen enkel maanden afgerond.

Den Haag, 5 december 2018